

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1712

Q. 264. Confessarius consuetudinarii seu recidivi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42433

specialiter coram juvenibus aut personis innocentibus. Hoc etiam proprium est singularēque demonum officium, quemadmodum bonorum Angelorum inter se specialiter homines inducere ad bonum. Comperitur est etiam frequenter accidere, quod homines aliorum malum impulsores vix aut nunquam delicti sui condignam poenitentiam assecurantem perficiant, quae nequeunt eos corrigere ad bonum, quos decepti jam fortē damnati sunt, vindictam à Deo postulant, eternamque eis maledictionem jugiter imprecantur, sicuti ex opposito jam salvati aliorum doctrinis & factis aut operā diligenti (quo nullum Deo opus aut sacrificium acceptius esse potest, & ad peccata dolendum validius) pro suis adiutoribus preces indeficienter effundunt. In Reg. Mor. §. De poenit. addit, Qui seduxit alios ad peccatum, tenetur pro posse eos postmodum ad viam virtutis reducere, non minus quam de damno temporali illato.

1819. Q. 264. Quid observare debeat Confessarius consuetudinarii vel recidivi. R. seqq. §. 1. Consuetudinario quandoque neganda est vel differenda absolutio, etiam si dicat se habere dolorem & propositum, quia quandoque non potest prudenter credi illi, uti constat ex dictis n. 1762. Et quamvis nunc putaretur habere sufficientem dolorem & propositum, adhuc aliquando potest differri absolutio, ob rationes à n. 1764. allatas. *Francol. De discipl. poen. l. 3 c. 10. n. 4. ait, Remedium Sacramenti & frequens ejus usus, cum non apparet satis utilis, rationabilius subtrahitur.*

1820. §. 2. Confessarius potest absolvere consuetudinarium primā vice, quā se accusat de peccatis suæ consuetudinis, licet nulla adhuc emendatio præcesserit, dummodo eam seriō proponat, præcipuē si ultro nemine cogente ad confessionem

fectionem venerit, uti habet communissima contra *Huygens, Gabrielis, Opstra.* & alios Rigoristas. Ratio est, quia sic confitens est rite dispositus, & dat spem emendationis, ergo.

§. 3. Dixi in l. 3. p. 1. n. 273. eum posse statim 1821. absolvi, qui ex consuetudine, quam jam expellere non potest, sæpe relabitur. Hic à n. 1729. ostendi frequentem relapsum, etiam qui ex malitia fit, non semper esse signum, quòd in prioribus confessionibus defuerit dolor aut propositum, sed tantum esse signum nunc immutatae voluntatis, adeoque si nunc iterum sint signa novi doloris & propositi, recidivus, per se loquendo, potest absolvi. Deinde multi viri doctissimi resolverunt, si consuetudinarium sit confessus, quamvis dubitaretur de vero dolore aut proposito, tamen supposita confessione eum, per se loquendo, habere jus aliquod ad absolutionem saltem sub conditione accipiendam, secundum dicta n. 1770. Quænam autem sint signa sufficientia novi doloris & propositi, dixi à n. 1734. Et signa pro spe etiam jam securæ emendationis sunt, si pœnitens à Confessione facta rariùs vel difficiliùs peccarit: si sæpius sibi vim fecerit contra tentationem: si occasiones aliquas relapsus vitaverit: si adhibuerit media præscripta contra relapsum: si occasiones externas vitaverit: si novum dolorem manifestet, ita ut Confessarius credere debeat, quòd se emendare velit: si ex professo ad Confessarium accesserit, quem putabat suggesturum efficaciora remedia: si se offerat ad priora serio & studiosius adhibenda.

§. 4. Quando recidivæ peccati sunt ex sola 1822. fragilitate intrinseca, uti fit in blasphemis, odiis,

odiis, delectationibus morosis, mollitie, re-
 docent *Laym. Fill. Lugo* aliique communitate
 cum *Sporer* n. 330. ordinariè posse toties absol-
 vi, quoties Confessarius prudenter iudicat eum
 seriò dolere & proponere impostertum emen-
 dare, quia est rite dispositus: hinc *S. Hier.* rela-
 tus *Cap. Septies* dist. 3. De Pœn. ait, *Non solum*
septies sed septuagesies septies delinquenti, si converti-
tur ad poenitentiam, peccata condonantur. E contra
 si recidivæ fiant ex occasione aliqua extrinseca
 erit vel non erit absolvendus, secundum dis-
 cenda n. 1831.

Obji. Ipsimet consuetudinarii, si interroge-
 tur, an impostertum nunquam amplius peccare
 velint, agnoscunt impossibilitatem quandam
 moralem, & dicunt, *faciam, quantum in me erit,*
conabor: quandoque ingenuè fatentur sibi esse
 impossibile, ergo nunquam possunt prudenter
 iudicari seriò proponere. *Re.* Dato antec. n.
 conf. nam imprimis seriò proponimus in ve-
 nialibus, & tamen scimus nos relapsuros. De-
 inde ostendi nu. 1733. ad serium propositum
 etiam circa mortalia non requiri, ut credatur
 relapsus non secuturus, sed satis est nunc adesse
 seriam non relabendi voluntatem, cum qua
 quamdiu stabit, stare non possit voluntas rela-
 bendi, quamvis fortè prævideatur per fragili-
 tatem immutanda, sicuti enim *S. Petrus* non
 ideo iudicatus est indispositus ad Communio-
 nem, quòd à Christo sciretur lapsurus, ita nec
 consuetudinarius censendus est indispositus
 ad absolutionem, quamvis moraliter sciatur
 esse relapsurus. *Dixi,* dato antec. nam sæpe
 contrarium dicunt. Si tamen consuetudina-
 rius ipse desperet de sua emendatione, difficult-

ter habebit verum propositum, hinc priusquam absolvatur, disponi debet, ut speret, non per vires suas, sed per Dei gratiam, cui si cooperetur, poterit, uti docuerunt innumera exempla ipsi similibus.

Inst. Toties relabendo frangit fidem datam Confessario, ergo ipsi amplius credi non potest. *R. n. ant.* nam antehac nō dixit, non relabar amplius, sed dixit, propono non relabi amplius, & hoc propositum habet, quamvis postea relabatur, ergo non fallit Confessarium, sicuti Religiosus vovens castitatem, non dicit, non labar, sed promitto non labi, ideoque valet votum, quamvis postea labatur. Ex dictis,

Inferes. 1. Audiendum non esse *Juenin in 1823.*
 Comment. Historico-dogmatico d. 6. q. 9. c. 4. a. 7. ubi ait, *Qui mortaliter peccarunt ex consuetudine, non debent absolvi, nisi multo ad viri prudentis iudicium tempore conversionem operibus probaverint.* Et subdit, *Toti antiquitati persuasum fuit contritionem non esse diei unius opus, sed multorum mensium, imò & nonnunquam annorum.* Contrā enim est, quod secundum dicta n. 1768. sæpe plūs profit absolutio quàm dilatio, nam si hæc dispositio juvetur per gratiam Sacramenti, spes est, quod proximè sit rediturus, & sic paulatim victurus consuetudinem; ubi è contrā periculum est, ne hæc dispositio pereat, ne homo interea moriatur, vel in desperationem veniat. Sapienter dixerunt Episcopi Belgii Bruxellis congregati, in Decreto ad suos 23. Apr. 1697. *Confessarius à quibusvis peccatoribus gravibus, etiam recidivis, statâ lege non exigat, ut per notabile tempus præviè exercuerint opera pœnitentiæ, sed cum SS. PP. suspendat, Deum in conversione peccatoris non*
 8113

tam considerare mensuram temporis, quam dolorem.

1824. *Inferes 2.* Etiam audiendum non esse Genetum Tom. 4. tr. 6. c. 5. q. 19. ubi docet pro hoc Sacramento requiri *constans propositum*: & quod constans sit, debere innotescere Confessario, antequam absolvat. Addit 6. 7. q. 15. *Trid.* vel le, ut absolvendus cessarit à peccato, eum autem non censi cessasse, qui relapsus est, quamvis post ultimam confessionem rariùs peccarit. *Contrà* est, nam sententia illa manet confutata ex dictis, & ex illa sequitur eum, qui primà vice confitetur mortale, vel etiam sola venialia, non esse absolvendum, quia nescitur, an habeat propositum constans, constat autem ex dictis n. 1728. id dici non debere, & esse contra praxin totius Ecclesiæ.

1825. §. 5. Inter media emendandi consuetudinarium, primum est, ut semper utatur eodem Confessario, unde si advertatur currere ab uno ad alium, meritò dubitari potest de ejus dolore vel proposito, quia adhibere non vult medium, quod utilissimum & ferè unicum est, nempe unum Confessarium habere & ejus consilia sequi. Confessarius autem ab eo electus, 1. specialiter rogabit Deum pro illo. 2. Conabitur nosse ejus naturam, genium, inclinationes, passiones, ut sic mediis & affectibus naturæ accomodatis eum ducat, quia quando natura concurret, res faciliùs peragitur. 3. Semper ostendet illi benevolentiam & constantem charitatem, nec ullo signo prodet desperationem de emendatione ipsius. 4. Studebit pro inveniendis & suggerendis ipsi aptis remediis. Et quia recidivæ plerumque fiunt circa aliquod peccatis capitalibus, debet Confessarius scire & sug-

suggestere specialia remedia contra singula,
quorum aliqua de ex Auctoribus n. 1760. relatis.

Contra Superbiam.

Litt. A.

1. Considera, quid fuisti? nihil. Quid es?
quoad animam multis tenebris obseptus, pes-
simis inclinationibus subjectus, multitudine
peccatorum oppressus, fortè hostis Dei; Quoad
corpus, saccus sordium: undique repletus mul-
tis miseriis. Quid eris? brevi esca vermium,
fortè titio infernalis, nisi te Deus adjuvet, qui
superbis resistit, humilibus autem dat gratiam, 1. Pe-
tri 5. v. 5. Igitur quid superbis terra & cinis? Eccli.
10. v. 9. 2. Odibilis coram Deo est & hominibus
superbia. . . . Initium omnis peccati est superbia, qui
tenuerit illam, adimplebitur maledictis, Eccli. 10. v.
15. E contra humilitas est virtus Christi, qui hu-
miavit semetipsum, ad Philip. 2. v. 8. Et Matt. 11.
v. 29. ait, discite à me, quia mitis sum & humilis cor-
de. 3. Quid utilitatis capies ex vana gloria? ara-
nearum laborem suadet, æternæ gloriæ fru-
ctum aufert: receperunt mercedem suam, Matt. 6. v.
2. Humiliatio via est ad humilitatem: si vis ex-
pugnare superbiam, age cum humilibus; in
vestitu, domo & omnibus externis, quantum
fert decorum status tui, moderationem adhi-
be; quæ in te bona sunt, potiùs absconde; ad
defectus & peccata propria mentem reflecte; si
quid in te æstimatur vel laudatur, tuum non
est, hinc laudem refer ad Deum omnis boni
auctorem. *Tuum Domine est bonum, tua gloria, qui*
enim de bono tuo gloriam sibi querit & non tibi qua-
rit, hic fur est & latro, & similis est diabolo, qui vo-
luit furari gloriam tuam, S. August. solil. c. 15.

Contra avaritiam.

B.

1. *Avaro nihil est scelestius. . . . nihil est iniquius,*
Tom. VI. Yyy quam

quàm amare pecuniam, hic enim & animam suam
venalem habet, Eccli. 10. v. 9. 10. 2. Animus nec
paucis nec multis bonis temporalibus satiare
potest, unde si hæc immoderatè quæris, in per-
petua eris inquietudine: resolve non plus velle
quàm post adhibitam moderatam sollicitudi-
nem tuam Deus disponet te habere: Dominus
regit me & nihil mihi deerit, Psal. 22. v. 1. In pa-
in idipsum dormiam & requiescam, Pl. 4. v. 9. Do-
minus dicit Matt. 6. v. 33. Quærite primum regnum
Dei & justitiam ejus, & hæc omnia adjicientur vobis
3. Omnia brevi relinquenda sunt, nisi quæ pra-
missa per manus pauperum fuerint: Veritas æ-
terna dicit Matt. 6. nolite thesaurizare vobis thesau-
ros in terra, ubi ærugo & tinea demolitur, & ubi fures
effodiunt & furantur: thesaurizate autem vobis the-
sauros in cælo, ubi neque ærugo neque tinea demolitur,
& ubi fures non effodiunt nec furantur: quem
audies, cupiditatem tuam an Christum?
Exemplo sint nobis ipse Christus & innumeri
Christum sequentes: si melior fuisset ad be-
tam æternitatem via, quàm divitiarum con-
temptus, tenuisset Christus & docuisset. Qui
speras ex divitiis, quas relinques hæredibus
fortè ingratas, prodigis, abusus?

C.

Contra luxuriam.

1. Fuge conspectum & maximè familiarita-
tem eam, quæ te ad libidinem movet, qualis-
cumque & cujuscumque illa sit, nam hic fu-
giendo vincitur: recedendum ab eis, qui lo-
quelâ, gestu, exemplo vel qualicumque facto
ad aliquid turpe excitant. Si hæc efficaciter non
caves, vis ignem contrectare & non uri, lutum
tangere & non maculari: absque hoc omnia
proposita & protestationes tuæ nullæ sunt.

Fuge

Fuge otium & honestis semper exercitiis vaca.
 3. Ne nutrias corpus delicatè, abstine à vinis
 fortioribus & calidioribus cibis: si quandoque
 opus erit sumere, cum illis incalueris, tum ma-
 ximè sis cautus. 4. Sensus custodi. 5. Primas
 scintillas tentationis statim excute, faciliùs
 præcluditur malum quàm admissum excluda-
 tur. 6. Juvat etiam uti flagello vel cilicio, exem-
 plo Apostoli 1. ad Corinth. 9. v. 7. *castigo corpus*
meum & in servitutem redigo. 7. Pone tibi ob ocu-
 los cadaver hominis, quem perditè amasti, vide
 vermes, faniem, foetidissimam putredinem; audi
 quid dicat, *Memor esto judicii mei, sic enim erit &*
tuum: mihi heri & tibi hodie, Eccli. 38. v. 23. Reme-
 dia contra mollicitem dabuntur à n. 1829. quæ
 pariter valent contra alia peccata luxuriæ.

Contra invidiam.

1. Perpende ejus imprudentiam, nam inu-
 tilis est invidia, quæ tantùm confert ad peccan-
 dum, nulli nocet nisi invidio, non enim ideo
 minùs habet ille, cui invides; & si hic careret
 bono, quod illi invides, non ideo tu illud vel
 melius haberes. 2. Inhonestas est invidia, nam
 prima regula honestatis est, quod tibi velles, ve-
 lis alteri. 3. Qui alteri malè vult, sibi vult pes-
 simè, quia se in statu peccati constituit. 4. Quod
 Deus favet homini, etiam tu fave, nihil tibi ideo
 decedit, imò per hoc mereris similem à Deo
 benedictionem. 5. Debes tandem bene velle
 proximo, nisi æternùm perire velis; melius est
 ergo citò bene velle, ne vita sine merito, imò
 cum demerito transeat, & ut per hoc Deo pla-
 ceas, qui solem suum facit oriri super bonos & malos,
 Matt. 5. v. 45. 6. Ut supprimas invidiam, stu-
 de commodis istius hominis, seriò & sincerè

D.

Yyy 2

quare

quæ illi prodesse, ubi potes, damna illius avertis, affabilem te & benevolum illi exhibe.

Contra gulam.

- E.** 1. Remove, si potes, quæ possunt gulam irritare, qualis est ciborum suavitas, varietas & condimenta: si debes talia sumere, vide, ut utaris, non fruaris, id est, non sis in eorum deliciis, te oblectando, sed refer ad finem bonum nutritionis melioris vel honestæ recreationis ideoque illis tantum utere, quæ huc conducunt. 2. Considera gulam, bestiarum potius esse voluptatem: imò pecudes non plus sumunt, quàm natura & necessitas postulet. 3. Gula intellectum offuscet, bona desideria extinguat, reddit hominem ineptum suis officiis, facit despicabilem & contemptum, certò vitam abbreviat. 4. Gulam in cibis vinces, si in mentis semper aliquid tibi subtrahas, maxime quod magis arridet palato & minus conducit sanitati. Pro ebrietatis vitio emendando, vide dicenda à n. 1851.

Contra iram.

- F.** 1. Scis ipse, per quæ ordinariè ad iram provoceris: ad ista præpara animum per propòsitum patientiæ, & sic moderatius feres: Cantationes vel lusus, si occasiones tibi sunt irarum & rixarum. 2. Undecumque fit causa, patiendum est: Cogita quoties Deus justam contra scelera tua conceptam iram continet, Deus te patienter fert, & tu vilis homo male vis proximo. 3. Saltem Christo id da, qui hoste petit: & quamvis non mereatur proxima meretur tamen Christus jubens diligere inimicem, benefacere his, qui oderunt nos. 4. Moveat te Sanctorum exemplum & imprimè Christi

Christi, qui cum malediceretur, non maledicebat; cum pateretur, non comminabatur, 1 Petri 2. v. 23. 5. Quid prodest ira tua? soli tibi nocet: plus proficeres tibi & proximo, si absque passione in charitate corriperes: *Responsio mollis frangit iram, sermo durus suscitatur furorem*, Prov. 15. v. 1. 6. Reflecte super præterita, & advertes plus semper obfuisse tibi iram quam profuisse. 7. Injuria, quæ fit tibi, plus nocet inferenti. 7. Si quid accidat displicens vel adversum, converte statim animum ad aliud quidvis occurrens: saltem non erumpe statim sed collige teipsum, paucis considerans, an non expediat magis tacere, dissimulare, sermonem aliò convertere &c. non crede spiritui, qui statim dicit, de tuo honore hic agitur, id pati non debes, oppone te, repugna, vindica. 9. Si non possis commotionem animi impedire, saltem contine linguam à contumeliis, imprecationibus, blasphemis, juramentis, *vir multum jurans implebitur iniquitate, & non discedet à domo ejus plaga*, Eccli. 23. v. 12. Multò magis contine manum à verberationibus & pugnis: *In patientia vestra possidebitis animas vestras*, Lucæ 21. v. 19.

Contra accediam.

G.

1. Crebra recordatio beneficiorum Dei debet in honesto animo excitare fervorem in divino servitio. 2. Memento vicinæ mortis, quæ bene operandi tempus auferet. 3. Perpende præmia fervidæ charitatis & è contrà damna teporis: *Utinam frigidus esses aut calidus, sed quis tepidus es & nec frigidus nec calidus, incipiam te vomere ex ore meo*, Apoc. 3. v. 16. 4. Non proficere est deficere; non progredi est regredi: *Es velut navis in flumine, quæ si in altum non pro-*

Yyy 3

truda-

rudatur, suo & aquæ pondere ad inferiora delabitur. 5. Declina deditos otio, age cum illis qui alacriter Deo serviunt. 6. Manè quotidie excita te per propositum istâ die perfectè obcundi tua, vespere de hoc institue examen, & si neglexeris, de te ipso pœnam aliquam exige. 7. Vide exempla tot ferventium Dei servorum, qui longè jucundiùs vivunt, quàm isti inertes sibi ipsis graves & molesti.

Remedia & adjumenta universalia.

H.

1. Præcipuum & universale remedium ad omnia vitia extirpanda & inferendas virtutes est, ut humiliter & frequenter cum fiducia oras Deum pro gratia & auxilio, ac crebrò per piâs aspirationes ad eum recurras. 2. Manè propone cavere tale vitium, & vespere de illo examen institue. 3. Frequenter confitere, & quidem statim, si in peccatum fueris relapsus. 4. Frequenter sume Eucharistiam. 5. Fuge improborum & sectare proborum societatem. 6. Lege pios libros, & præsertim Scripturam. 7. Considera vitam Christi & Sanctorum. 8. Cogita præsentem tibi semper Deum & Angelos. 9. Pœnas peccatorum perpende, & è contrâ gaudium ac fœlicitatem justorum. 10. In pœnam relapsûs afflige quandoque corpus per jejunium, cilicium, flagellum; injunge tibi elemosinam. exerce aliquod opus charitatis, misericordiæ humilitatis. 11. Necessaria est tibi magnitudo animi ad ineunda hæc certamina, certumque victoriæ signum est victoriam magnanimiter sperare. 12. Etiam perseverantia necessaria est, quare nunquam desponde animum: Licet millies cadas, surge statim & innova pugnam: ille solùm est victus, qui armis & voluntate pugnat.

pugnandi abjectis se adversario turpiter dedit.
 13. Quamvis non statim advertas profectum, non ideo nihil profecisti, nam ut horologii umbram progressam videmus, progredientem non advertimus, ut segetes crevisse apparet, non apparet crescere, ita virtutem crescentem, quoniam minutis constat auctioribus, non facile videas, sed tandem longiore intervallo crevisse videbis: labor ipse pugnandi est continuus profectus in humilitate & patientia, quæ etiam ad vitii victoriam conferent.

§. 6. Quandoque etiam terrendi sunt recidivi, propositis extremis hominis, morte, iudicio, inferno: item periculo damnationis ob incertitudinem vitæ, ob facilitatem casuum lethalium, ob invidiam dæmonis, qui hominem in mortali constitutum statim è medio tolleret, nisi infinita Dei misericordia impederet. Quandoque movendi sunt objectâ passione Christi, quem quoties peccant, iterum crucifigunt, quantum in se est. Etiam terror injici potest propositâ Dei justitiâ per exempla illorum, quos punivit: item propositâ abyssu iudiciorum Dei, qui unicuique homini numerum peccatorum præstituit, quem si impleat, privatur gratiâ efficace, nec resurgit, sed culpâ suâ infallibiliter perit, unde meritò timet quisque, ne primus relapsus sit peccatum ultimum. Quosdam etiam movere poterit hæc interrogatio, Quid si homo esset tibi subditus, cui dedisses omnia, quæ habet, ac cumulasses maximis beneficiis, si tamen ille toties, tam deliberatè, tam malitiosè te cõtemneret, vilipenderet, & quantum in se esset, è medio tolleret, quid illi faceres? possesne post veniam decies, vigesies aut

centies datam adhuc condonare? an non delirantes vires in illum? Idem posset in te Deus, & fortè brevi faciet, nisi peccandi consuetudinem ab-rumpas. Qui tamen sunt ex natura pusillanimes vel turbati ingenii, non multùm terreri debent, ne in desperationem incidant, sed laudandi sunt, si quid emendârint, & ostendi debet possibilitas totalis emendationis, si vim aliquam sibi faciant, & pergant cooperari gratiæ Dei, quæ eò faciliora reddet omnia, quò ipsi meliùs diutiùsque se continuerint.

1827. §. 7. De pœnitentia illis injungenda dixi 1272. Utiliores sunt, quas retuli n. 1267. 1268. Quibusdam prodest, si imponatur, ut manè prima, vespere ultima cogitatio sit de aliqua sententia vel veritate æterna, v. g. *Brevis vita, longa aternitas. Fac ea, quæ moriens facta fuisse voles.* Quod prodest homini, si mundum universum lucretur, animæ verò suæ detrimentum patiatur. Etiam experiri oportet varia remedia, nam non omnes uno nec idem homo semper eodem modo juvatur. Gerson p. 2. Num. 32. opusc. De præcept. Decal. Capit. 17. dicit sæpe utiliter imponi, ut quoties relabatur, toties det pauperi eleemosynam. *Dicunt inquit, sæpius insipientes aliqui, se à peccato iræ, luxuriæ, perjurii, & si quid est simile, abstinere non posse, qui tamen hoc ipso salubri remedio velut mendaces facillimè confutantur, cum unius Albi vel Franci in emenda cujuslibet transgressionis eis inflata pœna ipsos à perpetracione injusti operis retraheret.* Etiam potest ipsis pro pœnitentia imponi, ut quoties relabentur, toties pœnam aliquam ipsi sibi imponant statim peragendam: & Confessarius ex hac pœna, quam sibi imponent, colliget qualis sit cōhatus & quàm efficax desiderium se emendandi. †

§. 8. Si habeat Recidivum in materiis plurimum peccatorum, non aggrediatur specialiter emendationem omnium simul, sed primò studeat tollere radicem cæterorum, aut illa priùs quæ magis scandalosa sunt instituto super illis examine particulari, usquedum unum post aliud expugnetur. Quòd si Confessarius fecerit, quod in se est, totum eventum committat Deo, ad quem solum spectat convertere animas: unde nec vanè extollatur, si videat consilia sua prodesse, nec deiciatur, si minùs proficiant: Angeli Jerem. 51. v. 9. dicebant, *Curavimus Babylonem, & non est sanata.* Denique notat Carden. in 2. crisi d. 39. n. 15. quando consuetudinarii advertuntur esse verè pœnitentes, & incipiunt se emendare, monendos esse de confessione generali, prudenter enim timeri potest, ne antehac aliquando confessi sint sine sincero dolore aut proposito, alioquin non tam diu in pessima consuetudine hæssissent.

Q. 265. Quid Confessario sit agendum specialiter cum illo, qui frequenter relabatur in pollutiones & peccata molliet. R. §. 1. De hoc ita scribit Toletus in summa l. 5. c. 13. *Hoc peccatum est difficillimæ curationis, quia occasio semper cum homine est: estque præterea adeo universale peccatum, ut crediderim maximam partem damnandorum insci hoc peccato. Vix puto esse aliud efficax remedium quàm frequentissimam confessionem apud unum eundemque Confessarium, ut fiat ter in hebdomada, si fieri possit, est enim hoc Sacramentum maximum frænum, & qui hoc non utitur, non sibi promittat emendationem, nisi per miraculum à Deo factum vel rarissimum privilegium. Idem tenet Polancus in Director. c. 3. ubi ait, Crebrò confiteri sacramentaliter, multorum remedio-*